

Valtuustoaloite - Omaishoidon kuntalisä

Kvalt 29.04.2024 § 33

Valtuutettu Akseli Erkkilä (KL) jätti yhteensä 21 valtuutetun/varavaltuutetun allekirjoittaman seuraavan sisältöisen valtuustoaloitteen:

"OMAISHOIDON KUNTALISÄ"

Ennen hyvinvointialueuudistusta SOTE-palvelut oli Kittilän "silmäterä". Meille kerrottiin usein, että kulutamme kyseisiin palveluihin enemmän per capita kuin kunnat keskimäärin. Se oli kuitenkin tietoista politiikkaa, jonka tuloksena olivat niin kattavat sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut, että nyt hyvinvointialueiden aikana niitä kaiholla muistellaan.

Kaudella 2013-2017 Kittilä alkoi panostaa omaishoitoon. Tuolloin sosiaali- ja terveyslautakunnan strategiana oli, että lisäämällä omaishoidon suosiota voitaisiin keventää muun järjestelmän työkuormaa. Vaikka kyseiset palvelut ovat siirtyneet hyvinvointialueelle, on Kittilällä ollut halua käyttää ainakin tällä hetkellä meille kertyvää ns. "jakovaraa" siirtyneiden palveluiden parantamiseksi kuntamme alueella.

Me allekirjoittaneet esitämme, että Kittilä alkaisi maksaa ns. kuntalisää kittiläläisille omaishoitajille. Ensiksi kunnan tulee sopia kyseisestä järjestelystä Laphan kanssa siten, että ideaalitulanteessa Kittilän tarvitsisi vain tilittää raha hyvinvointialueelle, joka maksaisi sen omaishoitajalle palkkion korotuksena. Mikäli edellä kuvattuun järjestelyyn ei päästä, pyritään aloitteen henki toteuttamaan muulla tavoin; esimerkiksi avustuksena tai palvelusetelinä.

Kuntalisä tulee maksaa kaikille yhtä suurena summana per hoitaja, jotta järjestelmä säilyisi yksinkertaisena, ja kunnan tilityksistä ei voisi päätellä esimerkiksi hoidettavien toimintakykyä. Ehdotamme esimerkiksi 100 euroa/omaishoitaja/kuukausi. Yksityiskohdista kuitenkin päättää hyvinvointilautakunta."

Päätös Puheenjohtaja Aki Nevalainen totesi, että aloite liitetään pöytäkirjaan ja lähetetään valmisteltavaksi kunnanhallitukselle.

Khall 28.05.2024 § 196

Esittelijä Kunnanjohtaja Kurula Timo

Päätösehdotus Kunnanhallitus päättää lähettää aloitteen yleishallinnon ja hyvinvointilautakunnan valmisteltavaksi. Vastuuhenkilöinä ovat kunnanjohtaja ja sivistystoimenjohtaja sekä hyvinvointikoordinaattori.

Päätös Esitys hyväksyttiin.

Hyvinvlt 15.08.2024 § 62

Valmistelija	Hyvinvointikoordinaattori Luukko Emma
	<p>Kuntalisä on kuntakohtainen, rahallinen tuki, jonka maksaminen ja määrä perustuvat kunnan päätökseen. Valtuustoaloitteessa esitetään kittiläläisille omaishoitajille maksettavaksi kuntalisää 100e/kk/omaishoitaja, jolloin summa korottaisi omaishoitajan kuukausittaista palkkion määrää.</p> <p>Kuntalisän maksamisjärjestelyjen suunnittelussa selvitetään toimivin vaihtoehto yhteistyössä Lapin hyvinvointialueen kanssa. Lisäksi kunnan ja Laphan välille tulee laatia sopimus, jossa tarkemmin määritellään maksamiseen liittyvän yhteistyön yksityiskohdat.</p>
Esittelijä	Vs. sivistystoimenjohtaja Kinnunen Petteri
Päätösehdotus	Hyvinvointilautakunta päättää
	<p>1) esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle, että valtuustoaloitteen mukaisesti kittiläläisille omaishoitajille maksetaan kuntalisää 100e/kk/omaishoitaja vuoden 2025 alusta alkaen ja sen jälkeen, kun tarvittavista maksamiseen liittyvistä yksityiskohdista on tehty Laphan kanssa sopimus</p> <p>2) että kuntalisä huomioidaan vuoden 2025 talousarviossa.</p>
Päätös	Asia palautettiin yksimielisesti valmisteluun.

Hyvinvlt 05.09.2024 § 80
246/02.05.01.00/2024

Valmistelija	Hyvinvointikoordinaattori Luukko Emma
	<p>Omaishoidon kuntalisän maksamiseen liittyvässä selvitystyössä on kuultu Omaishoitajaliiton ja Lapin hyvinvointialueen edustajia.</p> <p>Omaishoidon tuesta sopimuksen tehneitä omaishoitajia on Kittilässä tällä hetkellä n. 150. Lapin hyvinvointialueen mukaan määrä tulee lähivuosina hieman laskemaan. 100 euron kuukausittaisen kuntalisän kustannukset olisivat kunnalle noin 15.000 euroa kuukaudessa. Vuositasolla summa olisi n. 180.000 euroa.</p> <p>Omaishoitajaliitto kannusti kuntalisän käyttöönottoon. Asia on heidän mielestään tärkeä ja positiivinen kädenojennus vaativaa työtä tekeville omaishoitajille. Omaishoitajaliitto liputti rahallisen tuen puolesta, mutta sekä liitossa että kunnassa tiedostetaan se, että sellaisenaan rahana maksettava korotus omaishoitajan palkkioon olisi veronalaista tuloa ja siten käteen jäävä summa olisi alle 100 euroa. Omaishoitajaliitto oli huolissaan myös palveluseteliin liittyvistä haasteista, joita on esim. palveluverkon kattavuus ja se, että kaikki omaishoitajat eivät välttämättä pääse käyttämään palveluseteliä haluamaansa käyttötarkoitukseen.</p> <p>Laphan edustajien mukaan suora rahallinen korvaus eikä myöskään palveluseteli ole tässä tapauksessa potentiaalisia tapoja maksaa kuntalisää. Palvelusetelikäytäntö ei hyvinvointialueella ole käytössä, ja rahallisen korvauksen osalta haasteeksi muodostuisi mm. potilas- ja tietoturvaan sekä verotukseen liittyvät asiat. Omaishoitajaliiton tapaan myös Laphan edustajat pitivät aloitetta erittäin hyvänä.</p>

Omaishoidon kuntalisän maksamisen toteutustavan selvittäminen on vielä työn alla. Tarkempi selvittäminen on tarpeen, jotta löydetään kuntalisän saajien eli omaishoitajien kannalta paras mahdollinen ratkaisu. Toteutustapoja voi olla esimerkiksi avustushaku tai lahjakortti. Avustushaussa avustusta voisi hakea omaishoitajuussopimusta vastaan, ja Lapha toimisi omaishoitajuussopimusten tarkistajana. Lahjakortti kohdentuisi vapaavalintaiseen kunnassa toimivaan yritykseen, ja se vastaisi omaishoitajan subjektiiviseen kokemukseen siitä, mikä palvelu tai toiminta eniten edistäisi juuri hänen hyvinvointia ja jaksamista.

Esittelijä

Vs. sivistystoimenjohtaja Kinnunen Petteri

Päätösehdotus

Hyvinvointilautakunta päättää omaishoitajien kuntalisään varattavasta 200.000 euron määrärahasta, joka varataan vuoden 2025 talousarvioon.

Päätös

Esitys hyväksyttiin.